

= naszym XX-wiecznym rozumieniu, nie daje się właściwie zastosować²⁷.

I czy w istocie, już na zakończenie, w całej nauce, w tym i w historii starożytnej, nie chodzi właśnie o doszukiwanie się owych racjonalnych i przede wszystkim irracjonalnych, jakże często utajonych gdzieś w zakamarkach mózgu, elementów naszej własnej działalności umysłowej, i to zarówno tej współczesnej, jak i tej będącej udziałem naszych dalekich przodków?

PRZYPISY

- ¹ Zob. m.in.: C.W Westrup: Introduction to early Roman law. Comparative sociological studies. T.2.: Joint family and family property. Copenhagen-London 1934, s. 16nn.; G.Diósdi: Familia pecuniaque. Ein Beitrag zum altrömischen Eigentum. AAnTHung 12, 1964, s.87nn.; D.Lotze: Zur Rekonstruktion der frührömischen Großfamilie. W: Neue Beiträge zur Geschichte der alten Welt, t.2. Berlin 1965, s. 63nn.; E.Peruzzi: Origini di Roma, t.1, La famiglia. Firenze 1970, s. 147nn.; O.Freidenberg: Vviedenie v teoriu antycznego folkloru. W: Mif i litieratura. Moskva 1976, s. 131nn.; G.MacCormack: Hausgemeinschaft und consortium. ZVR 76, 1977, s.lnn.; I.L.Majak: Rim pierwych cariej. Gieniezs rimskogo polisa. Moskva 1983, s. 170nn.; R.P.Saller: Familia, domus, and the Roman conception of the family "Phoenix" 38, 1984, s.336nn.; J.Zlinszky: Familia pecuniaque."Index" 16, 1988, s.31nn.; R.Pankiewicz: Społeczno-ekonomiczne aspekty funkcjonowania rodzin w wczesnorzymskiej. W: Rodzina w starożytnym Rzymie. red. J.Jundzill. Bydgoszcz 1992, s. 13nn.
- ² Zob. J.Marouzeau: Le latin "languede paysans". W: Mélanges Vendryes. Paris 1925, s.251 nn.; id., L'accès de Rome à son destin littéraire, BAGB 13, 1954, s.52 nn.; A.Grenier: Le génie romain dans la religion, la pensée et l'art. Paris 1969, s.95 nn.; Freidenberg: Vviedenie, o.c., s.26nn., 84 nn.; H.Longosz: Najstarsze modlitwy rzymskie w przekazie Liwiusza, TStTeol 8, 1981, s.53 nn.; A.Bernardi: Homo ritualis RSI 96, 1984, s.784nn.; J.M.Sztajerman: Socjalnyje osnovy religii drievniego Rima. Moskva 1987, s.50 nn.
- ³ Lex duodec. tab. I 6; Cato, de agri cult. 143; Plaut., Aulul. 23 nn, 385 nn., Trinumm. 39 nn., Merc. 834nn., Rud. 1206nn., Mil. glor. 1339; Cic., de rep. IV 8,8, de leg II 55; de nat. deor. I 41,116, Rab. perd 5; Livius I 31,7, II 32, III 5,14, XXXIX 1,5; Gell. XIII 23,13; Pers., V 31; Tibull. 1 I 3,34, I 10,15nn., II 1,59; G.Wissowa: Religion und Kultus der Römer. München 1912, s.24nn., 381nn.; T.Zielinski: Rzym i jego religia. Zamość 1920; P.Voci: Diritto sacro romano in età arcaica, SDHI 19, 1953, s.48nn.; J.Bayet: Les sacrédoce romains et la pré-divinisation impériale. W: Croyances et ritues dans la Rome antique. Paris 1971, s. 305nn.; id., La religion romaine. Histoire politique et psychologique, Paris 1976, s.56 nn. 108nn.; G.Dumézil: La religion romaine archaïque, Paris 1974, s. 146; G.Piccaluga: Aspetti e problemi della religione romana, Firenze 1975, s.20nn., 68nn.; R.Bloch: La divination dans l'Antiquité. Paris 1984, s.76 nn.; G.S.Knabe: Drievnij Rim. Istorija i powsiednievnost. Oczierki, Moskva 1986, s.30nn., 82nn.;
- ⁴ Cato, de agri cult 143,1; Plut., Cato Maior 21; Wissowa: o.c., s.34nn.; Freidenberg: Vviedenie, o.c., s.40nn., 131nn.; Bayet: La religion, o.c., s.63nn.; M.Kaser: Ruhende und verdrängende Hausgewalt im älteren römischen Recht, ZSS 59, 1977, s.31nn.; J.M.Sztajerman: Drievnij Rim. Problem ekonomiczeskogo razvitiia. Moskva 1978, s.75nn.; J.Cels Saint-Hilaire, C.Feuvrier-Prévotat: Guerres, échanges, pouvoir à Rome à l'époque archaïque, DHA 5,1979, s.112; E.Pólay: Iniuria - Tatbestände im archaischen Zeitlaster des antiken Roms, ZSS 101, 1984, s.146nn., 168nn.
- ⁵ Plaut., Aulul. proem.; Plin., NH 1,1 nn.; Plut., Quaest. rom. 2; Pseudoacr, Ep. II 5,14. Por. J.Bayet: La croyance romaine aux présages déterminants: aspects littéraires et chronologie W: Croyances, o.c., s.73nn.; id., La religion, o.c., s.42nn.; Dumézil, o.c., s.58nn.; G.van der Leeuw: Fenomenologia religii. Warszawa 1978, s.66nn.; J.J.Topuridze: Czeloviek v antycznoj tragedii. Tbilisi 1984, s.7nn., 14nn.; Sztajerman: Socjalnyje osnovy, o.c., s.51; V.P.Goran: Drievniegriegeskaia mifologija sudby. Novosibirsk 1990, s.78, 96nn., 27 lnn.
- ⁶ O.M.Freidenberg: Siemantika kompozicji "Trudov i dniej" Giezjoda. Leningrad 1933-1939 (mps), s.3nn., 245nn.; L.Gernet: Le temps dans les formes archaïques du droit. JPsych 53, 1956, s.379nn; Dumézil, o.c., s.49nn.; E.Zwolski: Choreia. Muza i bóstwo w religii greckiej. Warszawa 1978; G.S.Knabe: Istoricheskoje prostranstvo i istoricheskoe vriemia v kulturie drievniego Rima. W: